

**VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTAS
DUJŲ SKYRIUS**

Teikti Komisijos posėdžiui
Komisijos narys
Vygantas Vaitkus
Komisijos narė
Viktorija Sankauskaitė
Komisijos pirmininkė
Diana Korsakaitė

2013-10-11

**PAŽYMA
DĖL AKCINĖS BENDROVĖS „AMBER GRID“ GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO
KAINOS VIRŠUTINĖS RIBOS 2014-2018 METAMS NUSTATYMO**

2013 m. spalio 11 d. Nr. O5-360
Vilnius

Bendrosios nuostatos

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (Žin., 2000, Nr. 89-2743; 2011, Nr. 87-4186; toliau – Įstatymas) 9 straipsnio 1 bei 15 dalimis, nustato gamtinių dujų perdavimo kainos viršutines ribas penkerių metų laikotarpiui. Atsižvelgdama į tai, kad 2013 m. gruodžio 31 d. baigiasi gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainos viršutinių ribų galiojimas, AB „Amber Grid“ 2013 m. birželio 28 d. raštu Nr. 7-300-1, o vėliau Komisijai paprašius papildomų duomenų, 2013 m. liepos 19 d. raštu Nr. 7-302-6, 2013 m. rugsėjo 24 d. raštu Nr. 7-302-350, 2013 m. spalio 7 d. raštu Nr. 7-302-412, 2013 m. spalio 8 d. raštu Nr. 7-302-428, 2013 m. spalio 9 d. raštu Nr. 7-302-433, 2013 m. spalio 10 d. Nr. 7-302-440 pateikė medžiagą perdavimo kainos viršutinei ribai 2014-2018 m. nustatyti. AB „Amber Grid“ pateikiami rodikliai nurodyti 1 lentelėje.

1 lentelė. AB „Amber Grid“ pateikiami gamtinių dujų perdavimo veiklos transportavimo kiekiai, sąnaudos 2013-2018 m.

	2013 m.	2014 – 2018 m.	Pasikeitimas
Dujų perdavimo veiklos (su tranzito sąnaudomis), mln. Lt	118,052	134,598	14,02 proc.
Dujų perdavimo veiklos transportuoti kiekiai (su tranzito kiekiais) mln. m ³	4854,715	4638,655	-4,45 proc.

2013 m. spalio 7 d. raštu Nr. 7-302-412 bendrovė pateikė AB „Amber Grid“ 2014-2018 m. reguliuojamos veiklos investicijų programą.

Dujų skyrius, vadovaudamasis Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367, (Žin., 2013, Nr. 98-4892; toliau – Metodika) nuostatomis, suskaičiavo AB „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainos viršutines ribas 2014-2018 metų laikotarpiui.

Gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinės ribos nustatymas 2014 – 2018 m.

Gamtinių dujų perdavimo veiklos investicijų programa

Prognozuojama, kad per gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinių ribų reguliavimo periodą 2009 – 2013 m. perdavimo sistemos operatorius bus investavęs 381,42 mln. Lt, Atėmus dotacijas prognozuojama, jog faktinės investicijos sudarys 302,68 mln. Lt.

2014 – 2018 m. ilgalaikėje reguliuojamos veiklos programoje AB „Amber Grid“ planuoja investuoti 799,63 (žr. 1 priedą). Planuojama, kad dalis investicijų bus finansuojamos iš ES struktūrinių paramos fondų (299,72 mln. Lt) bei paskolų (316,015 mln. Lt). Palyginus su 2009 – 2013 metais, investicijų apimtys didėja 2,1 karto (418,21 mln. Lt).

Pagrindinės 2014 – 2018 m. investicijų sritys perdavimo veikloje yra šios:

1. Dujų sistemų plėtra – 647,825 mln. Lt:
 - 1.1. magistralinio dujotiekio Vilnius – Kaunas ir Kaunas – Šakiai jungtis;
 - 1.2. magistralinis dujotiekis Klaipėda – Kuršėnai;
 - 1.3. dujotiekių jungtis tarp Lenkijos ir Lietuvos;
 - 1.4. kt. investicijos.
2. Dujotiekių atstatymas, rekonstrukcija – 56,67 mln. Lt.
3. Dujų kompresorinių stočių atstatymas, rekonstrukcija – 14,78 mln. Lt.
4. Dujų skirstymo stočių atstatymas, rekonstrukcija – 49,42 mln. Lt.
5. Kitos investicijos.

2014-2018 m. laikotarpiu AB „Amber Grid“ planuoja įgyvendinti keletą stambių, visam Baltijos regionui svarbių investicijų, skirtų sistemos plėtrai, dujų tiekimo patikimumo didinimui, importo šaltinių diversifikavimui, vidinei ir išorinei konkurencijai skatinti.

Magistralinio dujotiekio Vilnius – Kaunas ir Kaunas – Šakiai jungtis yra reikalinga dujų tiekimui iš Klaipėdos, įgyvendinus suskystintų gamtinių dujų terminalo Klaipėdoje statybos projektą, užtikrinti. Įvykus avarijai ar dėl kitų priežasčių negalint tiekti gamtinių dujų dabar esančia viena magistralinio dujotiekio gija ties Kauno miestu, didelei daliai Lietuvos, taip pat Rusijos Federacijos Kaliningrado srities vartotojų nutrūktų dujų tiekimas.

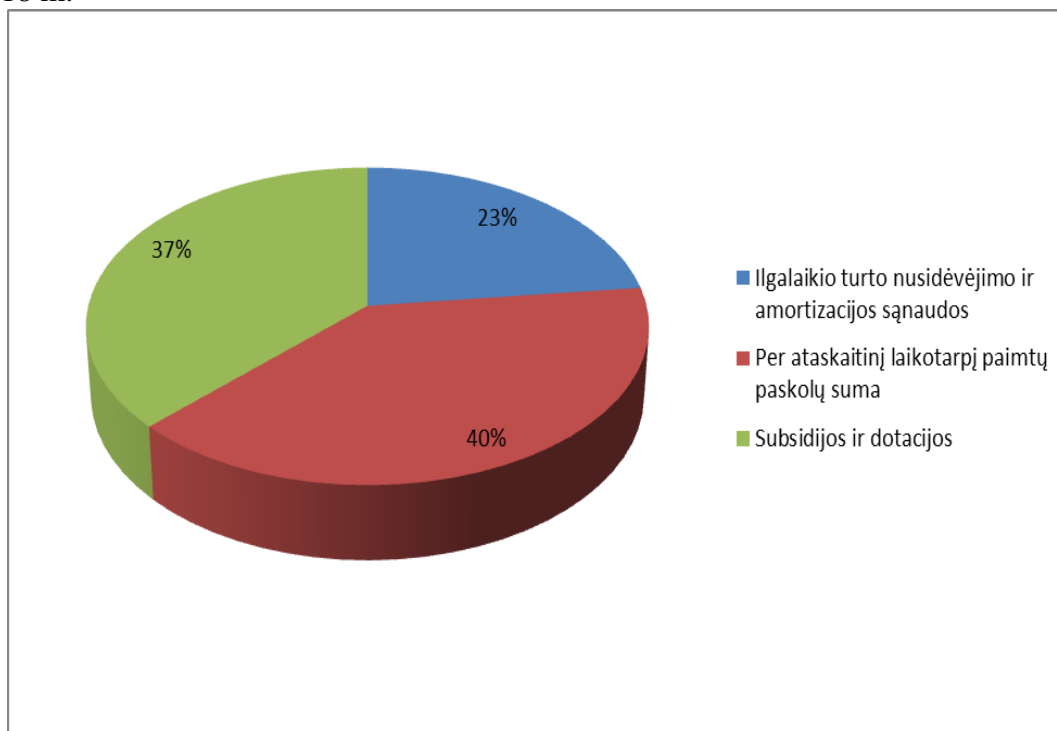
Magistralinis dujotiekis Klaipėda – Kuršėnai reikalingas siekiant sukurti pakankamus pajėgumus transportuoti gamtines dujas iš suskystintų gamtinių dujų terminalo Klaipėdoje vartotojams Lietuvoje ir į kitas Baltijos šalis, taip sukuriant galimybes Baltijos šalių rinkos dalyviams diversifikuoti dujų tiekimo šaltinius ir didinti konkurencingumą. Siekiama, kad šis projektas būtų pripažintas bendro intereso projektu (8-ame prioritetiniame dujų koridoriuje – „BEMIP Gas“ pagal Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentą Nr. 347/2013 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių). Projektas įtrauktas į Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklo (ENTSO-G) dešimties metų plėtros planą 2013-2022 m., Baltijos (BEMIP) regiono perdavimo sistemos operatorių Dujų regioninių investicijų planą 2012-2021 m.

Dujotiekių jungtis tarp Lenkijos ir Lietuvos yra skirta integruoti Baltijos šalių ir Suomijos dujų rinkas į bendrą ES rinką, diversifikuoti dujų tiekimo šaltinius ir padidinti tiekimo saugumą. Įgyvendinus projektą, Lietuvai bei kitoms Baltijos šalims būtų sukurta prieiga prie ES perdavimo sistemos. Projektas planuojamas įgyvendinti kartu su Lenkijos dujų perdavimo sistemos operatoriumi Gaz-System S.A. Siekiama, kad projektas būtų pripažintas bendro intereso projektu, be to, projektas įtrauktas į Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklo (ENTSO-G) dešimties metų plėtros planą 2013-2022 m., Baltijos (BEMIP) regiono perdavimo sistemos operatorių Dujų regioninių investicijų planą 2012-2021 m., Lietuvos Respublikos Nacionalinę energetinės nepriklausomybės strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133.

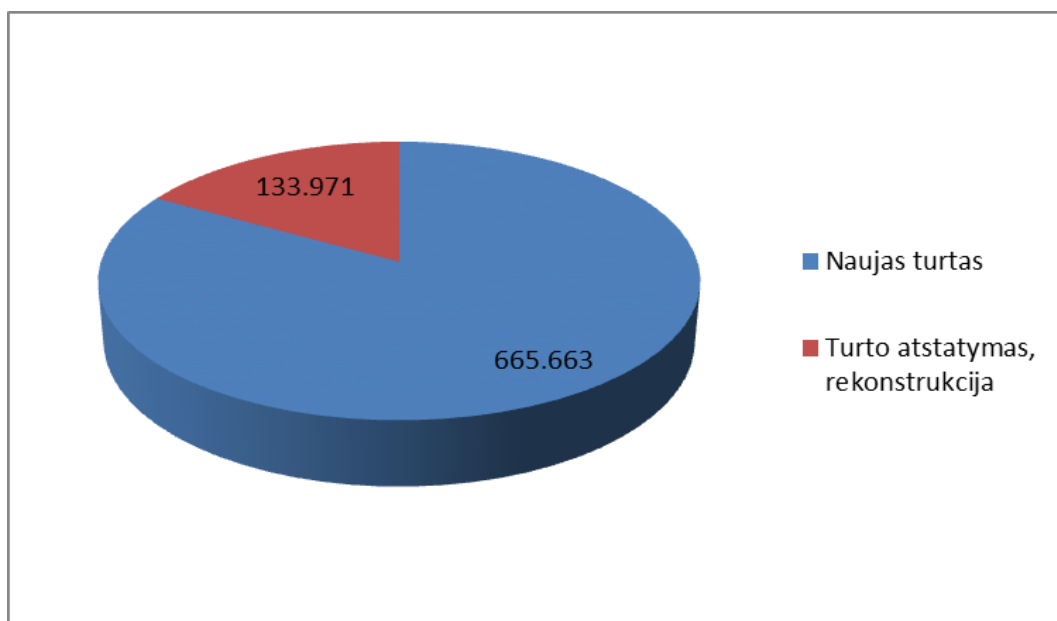
Turto atstatymui ir rekonstrukcijai planuojama skirti 133,971 mln. Lt iš kurių 56,67 mln. Lt bei 49,42 mln. Lt skirta atitinkamai dujotiekių ir dujų skirstymo stočių atstatymui ir rekonstrukcijai didinant dujų tiekimo saugumą bei patikimumą. Tarp šios dalies investicijų numatyta padidinti dujotiekių jungties tarp Lietuvos ir Latvijos pajėgumus. Projekto įgyvendinimas leistų padidinti dujų tiekimo saugumą ir infrastruktūros standarto (N-1 taisyklės) įgyvendinimą Lietuvoje. Jis pripažintas bendro intereso projektu bei yra įtrauktas į Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklo (ENTSO-G) dešimties metų plėtros planą 2013-2022 m., Baltijos (BEMIP) regiono perdavimo sistemos operatorių Dujų regioninių investicijų planą 2012-2021 m.

Perdavimo veiklos ilgalaikės programos finansavimo šaltiniai pateikiami 1 pav., o lėšų panaudojimo sritys 2 pav.

1 pav. AB „Amber Grid“ perdavimo veiklos ilgalaikės programos finansavimo šaltiniai per 2014-2018 m.

2 pav. AB „Amber Grid“ perdavimo veiklos ilgalaikės programos lėšų panaudojimas per 2014-2018 m.

Dujų transportavimo kiekiai

AB „Amber Grid“ 2013 m. perdavimo sistema planuoja transportuoti 4,855 mlrd. m³ gamtinių dujų, iš jų 2,099 mlrd. m³ tranzitu į Kaliningrado sritį. 2014 m. – 4,8 mlrd. m³, tarp kurių 2,1 mlrd. m³ – tranzitu. Dujų skyrius suskaičiavo, kad vidutiniškai 2014-2018 m. Lietuvos poreikiams prognozuojamas transportuoti dujų kiekis – 2,539 mlrd. m³ – yra 7,87 proc. mažesnis palyginus su laukiamu 2013 m. rezultatu.

2 lentelė. Transportuojamų gamtinių dujų kiekių Lietuvos perdavimo sistema pokytis 2013-2018 m.

Pavadinimas	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dujų transportavimas iš viso (mln. m ³)	4854,715	4800,662	4655,631	4568,809	4582,79	4585,383
<i>Pokytis (%)</i>		<i>-1,11</i>	<i>-3,02</i>	<i>-1,86</i>	<i>0,31</i>	<i>0,06</i>
Dujų transportavimas Lietuvos vartotojams (mln. m ³)	2755,428	2700,662	2555,631	2468,809	2482,79	2485,383
<i>Pokytis (%)</i>		<i>-1,99</i>	<i>-5,37</i>	<i>-3,40</i>	<i>0,57</i>	<i>0,10</i>
Dujų transportavimas tranzitu (mln. m ³)	2099,287	2100	2100	2100	2100	2100

2014-2018 metų reguliavimo periodu Dujų skyriaus siūlomi baziniai perdavimo paslaugos transportavimo kiekiai – 4.800,662 mln. m³, t. y. 1,11 proc. mažiau nei prognozuojamas 2013 m. rezultatas, iš jų 2755,428 mln. m³ planuojami transportuoti Lietuvos vartotojams.

Gamtinių dujų sąnaudos technologinėms reikmėms

AB „Amber Grid“ 2013 m. spalio 7 d. raštu Nr. 7-302-412 prognozuojami gamtinių dujų kiekiai technologinėms reikmėms 2014-2018 m. pateikti 3 lentelėje:

3 lentelė. AB „Amber Grid“ prognozuojami gamtinių dujų kiekiai technologinėms reikmėms, 2014-2018 m.

m³

	Tech. reikmėms, išleidžiant į atmosferą	Tech. reikmėms, neišleidžiant dujų į atmosferą				Iš viso:
		DSS dujų papildymui	Panevėžio DKS	Jauniūnų DKS	Dėl matavimo prietaisų paklaidų	
2014	1.850.000	2.000.000	590.000	3.075.000	6.250.000	13.765.000
2015	1.850.000	2.060.000	590.000	2.910.000	6.180.000	13.590.000
2016	1.850.000	2.110.000	590.000	2.910.000	6.030.000	13.490.000
2017	1.850.000	2.120.000	590.000	2.910.000	6.050.000	13.520.000
2018	1.850.000	2.190.000	590.000	2.910.000	6.060.000	13.600.000

Gamtinių dujų kiekiai dujų skirstymo stotyse dujų pašildymui 2009-2013 m. vidutiniškai per metus sudarė 1.799,8 tūkst. m³. Bendrovė nurodo, kad 2014-2018 m. planuojama rekonstruoti Alytaus, Jonavos, Panevėžio dujų skirstymo stotis, kuriose darbų metu bus sumontuoti dujų pašildymo įrenginiai, dėl to planuojama, kad kiekiai dujų pašildymui atitinkamai didės per 2014-2018 metus, o vidurkis sudarys 2.096.000 m³.

Panevėžio ir Jauniūnų dujų kompresorinėse stotyse gamtinės dujos naudojamos kaip kuras. AB „Amber Grid“ nurodo, kad 2014 m. Panevėžio dujų kompresorinės stoties veikimui bus reikalinga sunaudoti – 590 tūkst. m³, o Jauniūnų dujų kompresorinei stočiai – 3.075 tūkst. m³ (vėlesniais dujų reguliavimo periodo metais po 2.910 tūkst. m³, šį pasikeitimą sąlygoja suskystintų gamtinių dujų terminalo Klaipėdoje bei Klaipėdos DSS numatoma veiklos pradžia 2014 m. pabaigoje). Bendrovė numatomus dujų kiekius dujų kompresorinių stočių veikimo užtikrinimui suskaičiavo įvertinus tai, jog sutartinis slėgis įėjimo taške prie Kotlovkos dujų apskaitos stoties – 40 kg/cm², o faktiškai 2009-2012 m. buvo didesnis (apie 42 kg/cm²), todėl Jauniūnų ir Panevėžio DKS dirbo mažiau. Vadovaudamasis Metodikos nuostatomis, Dujų skyrius siūlo šią dalį gamtinių dujų kiekių technologinėms reikmėms vertinti pagal faktinį sunaudojimą per praėjusį reguliavimo periodą. Reikia pažymėti, kad Jauniūnų kompresorinė stotis pradėjo veikti 2010 m. gruodžio mėnesį, o 2011 m. veikė nepilnu pajėgumu, dėl šios priežasties reikia įvertinti ne viso penkerių metų reguliavimo periodo vidurkį, o 2012-2013 m. gamtinių dujų, sunaudotų Jauniūnų kompresorinės stoties kurui, vidurkį – 2.551,164 tūkst. m³. Atitinkamai Panevėžio dujų kompresorinei stočiai sunaudotas gamtinės dujas reikia taip pat įvertinti 2012-2013 m., nes šios kompresorinės stoties veikimas, kaip nurodė AB „Amber Grid“, didele dalimi priklauso nuo Jauniūnų dujų kompresorinės stoties veikimo, vidurkis sudarė – 329,568 tūkst. m³.

Gamtinės dujos technologinėms reikmėms, patirtos dėl matavimo prietaisų paklaidų, laikytinos kintamosiomis sąnaudomis. Metodikoje nurodyta, kad sąnaudų gamtinių dujų technologinėms reikmėms atveju atsižvelgiama į praėjusio reguliavimo periodo paskutinių penkerių metų faktinę ir Komisijos nustatytą gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekio metinę apimtį, kai gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekiai priklauso nuo realizuoto kiekio. Taigi, 2009-2013 m. gamtinių dujų kiekiai technologinėms reikmėms dėl matavimo prietaisų paklaidų vidutiniškai sudarė 0,076 proc. nuo perduoto gamtinių dujų kiekio (2009-2013 m. vidutiniškai per metus perduotas dujų kiekis sudarė 4.805,656 mln. m³, o vidutiniai dujų kiekiai technologinėms reikmėms dėl matavimo prietaisų paklaidų – 3.649,353 tūkst. m³). AB „Amber Grid“ 2014-2018 m. siūlo priskirti 0,13 proc. nuo planuojamo magistraliniais dujotiekiais transportuoti dujų kiekio ir 2014 m. priskirti 6.250 tūkst. m³. Pažymėtina, kad toks priskyrimas neatitinka faktiškai per 2009-2013 m. sunaudotų gamtinių dujų kiekių dėl matavimo prietaisų paklaidų, be to, Dujų skyriaus nuomone, šios sąnaudos turi mažėti dėl perdavimo sistemos operatoriaus vykdytų rekonstrukcijos darbų Lietuvos dujų skirstymo stotyse, įrengiant ar rekonstruojant dujų šildymo įrangas, kaip tai Komisijai buvo nurodyta derinant investicijų projektus, dėl to didėja apskaitos prietaisų tikslumas, todėl dujų skyrius siūlo 2014 m. taikyti 0,076 proc. nuo planuojamo perduoti dujų kiekio – 3.646,56 tūkst. m³.

AB „Amber Grid“ nurodė, kad 2014-2018 m. reguliavimo periodu kasmet remonto metu išleistas ir per nesandarumus ištekėjęs dujų kiekis sudarys 1.850 tūkst. m³. Tačiau Dujų skyrius, įvertinęs tai, kad didžioji dalis šių sąnaudų yra sunkiai prognozuojamos kaip ir technologinės sąnaudos dėl matavimo prietaisų paklaidų, siūlo pripažinti gamtinių dujų kiekius technologinėms reikmėms, išleidžiant į atmosferą, atsižvelgiant į 2009-2013 m. vidutiniškai per metus nustatytą tech. sąnaudų kiekį – 2.126,16 tūkst. m³.

Dujų skyriaus siūlymas dėl gamtinių dujų kiekių technologinėms reikmėms 2014 m. nurodytas toliau 4 lentelėje:

4 lentelė. Dujų skyriaus siūlomi pripažinti prognozuojami gamtinių dujų kiekiai technologinėms reikmėms perdavimo veikloje, 2014-2018 m.
m³

	Tech. reikmėms, išleidžiant į atmosferą	Tech. reikmėms, neišleidžiant dujų į atmosferą				Iš viso:
		DSS dujų pašildymui	Panevėžio DKS	Jauniūnų DKS	Dėl matavimo prietaisų paklaidų	
2014-2018	2.126.138	2.000.000	329.568	2.551.164	3.645.560	10.652.430

Gamtinių dujų sąnaudos technologinėms reikmėms suskaičiuojamos įvertinus šioms reikmėms priskirtinus gamtinių dujų kiekius bei prognozuojamą gamtinių dujų įsigijimo kainą. AB „Amber Grid“ suskaičiavo prognozuojamą gamtinių dujų pirkimo kainą pagal 5 lentelėje nurodytus duomenis:

5 lentelė. AB „Amber Grid“ prognozuojamos 2014 m. gamtinių dujų pirkimo kainos skaičiavimas

	1 proc. sieringumo mazuto (vidutinė 6 mėnesių kaina), JAV dol./toną	Gazolio 0,1 (vidutinė 6 mėnesių) kaina, JAV dol./1000 m ³	Dujų importo kaina, JAV dol./1000 m ³	Dujų importo kaina, Lt/1000 m ³	Marža, Lt/1000 m ³	Dujų pirkimo kaina, tūkst. m ³
2014 m. I ketv. vidurkis	601,46	865,69	450,18	1166,15	47,15	1213,3
2014 m. II ketv. vidurkis	598,95	867,29	449,9	1164,66	47,15	1211,81
2014 m. III ketv. vidurkis	596,02	863,38	447,85	1158,5	47,15	1205,65
2014 m. IV ketv. vidurkis	590,84	858,15	444,74	1149,56	47,15	1196,71
2014 m. vidurkis						1206,87

Gamtinių dujų įsigijimo kaina skaičiuojama pagal šiuo metu galiojančių tiekimo sutarčių nuostatas, įvertinus gazolio (0,1) vidutinės 6 mėn. kainas, 1 proc. sieringumo mazuto 6 mėn. vidutinės kainas, gamtinių dujų tiekimo maržą – 47,15 Lt už tūkst. m³ bei prognozuojamą valiutų kurso (EUR/JAV dolerio) santykį. AB „Amber Grid“ prognozuoja, kad 2014 m. gamtinių dujų įsigijimo kaina, gamtinių dujų technologiniams nuostoliams sudarys 1206,87 Lt už tūkst. m³. Įvertinus nurodytus rodiklius, Dujų skyrius suskaičiavo, kad AB „Amber Grid“ technologinės sąnaudos perdavimo veikloje atskyrus tranzito sąnaudas 2014 m. sudarys 10,971 mln. Lt.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta Dujų skyrius siūlo 2014-2018 m. bazinėmis gamtinių dujų sąnaudomis technologinėms reikmėms (atskyrus sąnaudas priskirtinas tranzito veiklai) nustatyti 10,971 mln. Lt.

Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos

Vadovaujantis Komisijos patvirtinta Metodika, ekonomiškai pagrįsto ilgalaikio turto vertė skaičiuojama pagal paskutinių metų, einančių prieš reguliavimo periodą, duomenis. Planuojama, kad 2013 m. gruodžio 31 d. AB „Amber Grid“ dujų perdavimo veiklos ilgalaikio neperkainuoto turto likutinė vertė atėmus tranzitui priskirtiną turto vertę sudarys 534,274 mln. Lt. Palyginus su 2008 m. gruodžio 31 d. perdavimo sistemos operatoriaus ekonomiškai pagrįstas ilgalaikis turtas padidėjo nuo 430,5 mln. Lt iki 712,819 mln. Lt.

Nusidėvėjimo sąnaudos skaičiuojamos pagal Metodikos priede nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus, koreguojant įmonių per kainų viršutinių ribų galiojimo laikotarpį numatomo perleisti ir nurašyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudomis. Nusidėvėjimo sąnaudos nuo neperkainuoto turto pagal su Komisija suderintas nusidėvėjimo normas įtraukiamas į viršutinių ribų skaičiavimą, o nusidėvėjimo sąnaudos dėl naujų investicijų bus įvertinamos dujų įmonei jas įvykdžius, koreguojant perdavimo kainos viršutinę ribą. Planuojama, kad 2013 m. gruodžio 31 d. nusidėvėjimo sąnaudos sudarys 29.324 tūkst. Lt, palyginus su nusidėvėjimo sąnaudomis nustatytomis 2012 m. gruodžio 31 d. – 28.691 tūkst. Lt, jos padidėja 2,2 proc. (skaičiavimai pateikiami 6 lentelėje). Iš esmės ši didėjimą nulemia Nacionalinėje energetikos strategijoje numatytų investicijų – dujotiekio Jurbarkas – Klaipėda įvedimas į eksploataciją 2013 m. antroje pusėje.

6 lentelė. Nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimas 2013 bei 2014 metams

Tūkst. Lt

	2012.12.31 turto nusidėvėjimo sąnaudos*	2013.12.31 turto nusidėvėjimo sąnaudos
Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos**	38.357	42.319
Tranzitui priskirtino turto nusidėvėjimo sąnaudos	7.863	8.205
Dotacijų nusidėvėjimo sąnaudos	1.804	4.790
Ilgalaikio reguliuojamos perdavimo veiklos turto nusidėvėjimo sąnaudos (be tranzito ir dotacijų nusidėvėjimo)	28.691	29.324

* AB „Lietuvos dujos“ duomenys, pateikti 2013 m. perdavimo kainos viršutinėms riboms

** vertinamos turto vienetų, įtrauktų į licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės skaičiavimo lentelę, nusidėvėjimo sąnaudos

Dujų skyrius, įvertinęs AB „Amber Grid“ investicijų apimtį bei išnagrinėjęs investicijų programos finansavimo struktūrą, nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudomis 2014 m. siūlo pripažinti 29,324 mln. Lt, t. y. 2013 m. gruodžio 31 d. planuojamas nusidėvėjimo sąnaudas.

Remonto, techninės priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos

Remonto, techninės priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos, suskaičiuotos atsižvelgiant į 2009-2013 m. faktiškai patirtas sąnaudas, AB „Amber Grid“ pateiktus remonto planus, ir kt. pateiktą bendrovės informaciją. Remonto sąnaudos 2014 m., palyginus su 2013 m.,

prognozuojamos panašiam lygyje – nuo 15.137 tūkst. Lt mažėja iki 14.420 tūkst. Lt. 2014 m. numatomų remonto sąnaudų didžiausią dalį sudaro linijinės dalies remontas (~72,14 proc.): Magistralinio dujotiekio Ryga – Panevėžys – Vilnius diagnostikos (2011 m.) metu nustatytų defektu šalinimas (3 mln. Lt, iš kurių 0,5 mln. Lt skirta medžiagoms, o likusi dalis darbų sąnaudoms padengti), magistralinio dujotiekio Ivacevičiai – Vilnius – Ryga 1370 metrų remontas (1,5 mln. Lt, iš kurių 0,9 mln. Lt skirta hidrauliniams bandymams, o likusi dalis darbų sąnaudoms padengti), magistralinių dujotiekių izoliacijos atstatymo darbai (2,5 mln. Lt iš kurių 0,8 mln. Lt skirta medžiagoms, o likusi dalis darbų sąnaudoms padengti) ir kt. Likusių numatomų remonto sąnaudų sudaro dujų skirstymo stočių remontas (Kaišiadorių DSS, Vilkaviškio DSS, Aukštųjų Panerių – 2 DSS, Širvintų DSS, Marijampolės DSS ir kt. DSS remonto darbai), dujų kompresorinių stočių bei kitų dujų sistemų priklausinių remontas.

Reikia pažymėti, kad žymesnis šių sąnaudų augimas numatomas reguliuojamo periodo pabaigoje 2017 bei 2018 m. Bendrovė nurodo, kad atitinkamais metais remonto sąnaudos pasieks 16.519 tūkst. Lt ir 16.901 tūkst. Lt lygį. Augimą lemia numatomi linijinės dalies remonto darbai: 2015-2018 m. laikotarpiu planuojama magistralinio dujotiekio lupingo į Jonavos DSS remontas, 2016-2018 m. magistralinio dujotiekio Panevėžys – Klaipėda remontas (vamzdyno įgilinimas, perėjimų po keliais remontas, orinių perėjimų per vandens griovius keitimas ir kt.), 2016-2018 m. magistralinio dujotiekio Ivacevičiai – Vilnius – Ryga čiaupų mazgų pakeitimas, privažiavimų remontas ir kt.

Techninės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudos didėjo viso 2009-2013 m. reguliavimo periodo metu, prognozuojama kad 2013 m. šios sąnaudos pasieks 10.032 tūkst. Lt sąnaudų lygį (2009 m. faktinės sąnaudos įskaitant tranzito veiklai priskirtinas sąnaudas siekė 7.155 tūkst. Lt). Pasak bendrovės, šių sąnaudų augimą lėmė po 2009 m. spalio mėnesį patirtos magistralinio dujotiekio avarijos pradėtos taikyti naujos dujotiekių priežiūros technologijos – vidinė dujotiekio diagnostika ir apskridimai su naujausia lazerine įranga. Artimiausias dujotiekio trasos apskridimas planuojamas 2017 m., apskridimo sąnaudos – 1,1 mln. Lt.

Numatoma, kad 2014 m. sąnaudos išaugs iki 10.886 tūkst. Lt, o 2014-2018 m. vidurkis – 11.346 tūkst. Lt. Didžiąja dalimi augimą lemia transporto techninės priežiūros sąnaudų didėjimas, dėl numatomos dujotiekio plėtros (nauji 227 km), perdavimo sistemos operatoriaus įsteigimas, 500 km dujotiekių pritaikymas vidinei diagnostikai, kuro sąnaudos ir kt. Dujotiekius aptarnaujančio transporto rida padidės 258 tūkst. km (nustatyta remiantis 2009-2013 m. transporto faktine rida tenkančia 1 dujotiekio km (1,14 tūkst. ridos km/1 km dujotiekio), o tai lems 140 tūkst. Lt kuro sąnaudų susidarymą. Praėjusio reguliavimo periodo faktinės transporto techninės priežiūros sąnaudos tenkančios 1 km ridos sudaro 0,22 Lt, todėl tai atitinkamai transporto techninės priežiūros sąnaudas padidina 56 tūkst. Lt. Be to, dėl perdavimo sistemos operatoriaus atskyrimo didėja bendrovės transporto parkas – 6 vienetais, o šių automobilių eksploatavimo sąnaudos per metus sudarys 24 tūkst. Lt. Dėl bendrovės atskyrimo didėja ir informacinių sistemų priežiūros sąnaudos, nes atskyrus perdavimo sistemos operatorių yra dubliuojamos visos įmonėse naudojamos taikomios informacinės sistemos.

Dujų skyrius, įvertinęs AB „Amber Grid“ pateiktą medžiagą, siūlo 2014-2018 m. bazinėmis remonto, techninės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudomis (atskyrus sąnaudas priskirtinas tranzito veiklai) pripažinti – 25,306 mln. Lt.

Personalo sąnaudos

Pagal Metodikos nuostatas, skaičiuojant viršutines perdavimo kainos viršutines ribas darbo užmokestis turi būti įvertintas pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos skelbiamą ekonominių rodiklių projekciją (7 lentelė), įvertinant 2013 m. laukiamą bazinį darbo užmokestį indeksuojant Finansų ministerijos prognozuojamu 2014 m. vidutinio darbo užmokesčio augimo

proc. sumažintu efektyvumo rodikliu (pusė 2014 m. infliacijos – 0,8 proc.). Šie Metodikos pakeitimai lėmė, jog perskaičiavus darbo užmokesčio ir su juo susijusios socialinio draudimo bei garantinio fondo įmokų sąnaudas šios 6.493 tūkst. Lt nei planavo bendrovė.

7 lentelė. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ekonominių rodiklių projekcija, 2013 m. rugsėjo mėn.

	Projekcija 2013 m. rugsėjis				
	2012	2013	2014	2015	2016
Suderinto vartojimo prekių ir paslaugų kainų indekso pokytis (vidutinis metinis), proc.	3,2	1,3	1,6	2,2	2,5
Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio indeksai, ankstesnis laikotarpis = 100	103,8	104,8	105,2	105,8	106,5

Skaičiavimuose įvertinamas galimas darbo užmokesčio augimo indeksas, prognozuojamas infliacijos lygmuo bei darbo užmokesčio padidėjimas dėl numatomų investicijų priimant naujus darbuotojus. Perdavimo veikloje 2013 m. dirbo 343 darbuotojai. 2014-2018 m. įgyvendinant ilgalaikės veiklos programą planuojama nutiesti 227 km, pastatyti 1 naują dujų skirstymo stotį. AB „Amber Grid“ nurodo, kad dėl naujai įrengto turto eksploatacijos per penkerių metų laikotarpį numatoma priimti 7 papildomus darbuotojus (2014 m. – 2,4). 2012 m. gruodžio 31 d. duomenimis, vienas eksploataavimo tarnybos dujotiekių skyriaus darbuotojas vidutiniškai prižiūri 38 km dujotiekių (1904,4km/50 darbuotojų), o vieną dujų skirstymo stotį prižiūri 1,2 eksploataavimo tarnybos DSS skyriaus darbuotojo (84 darbuotojai/68 DSS+DAS).

Vidutinis vieno darbuotojo atlyginimas suskaičiuotas 2013 m. laukiamas reguliuojamos perdavimo veiklos darbo užmokesčio sąnaudas (17,344 mln. Lt) dalinant iš numatomo darbuotojų skaičiaus (370) – 3,906 tūkst. Lt. Bendrovė nurodo, kad ruošiantis perdavimo sistemos operatoriaus atskyrimui buvo numatyta priimti apie 34 naujus darbuotojus, iš kurių 20 – vadovaujančio personalo ir 14 – aukštos kvalifikacijos specialistų. Taigi, prognozuojama, kad faktiškai dėl PSO atskyrimo perdavimo veikloje 2014 m. darbo užmokesčio sąnaudos padidės 2,058 mln. Lt. Numatomas darbuotojų skaičiaus augimas nurodytas 7 lentelėje:

7 lentelė. AB „Amber Grid“ planuojamas darbuotojų skaičius 2013-2018 m.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Darbuotojų skaičius	370*	376	376	379	379	379

* Darbuotojų skaičius įvertinus dėl AB „Amber Grid“ atskyrimo atsiradusį papildomą poreikį

8 lentelėje nurodomas darbo užmokesčio fondo skaičiavimas reguliuojamai gamtinių dujų perdavimo veiklai 2014 m.

8 lentelė. Darbo užmokesčio fondo skaičiavimas 2014 m.

Tūkst. Lt

Rodikliai	2014
Sąnaudos darbui apmokėti, iš jų:	18.206
Bazinis darbo užmokestis	15.857
Darbo užmokestis dėl naujų investicijų	200

Darbo užmokestis dėl PSO atskyrimo	2.058
Darbo užmokestis dėl teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo	92

Komandiruočių sąnaudos numatomos išlaikyti tame pačiame lygyje kaip ir 2013 m. – 0,298 mln. Lt. Dėl didėjančio darbuotojų skaičiaus prognozuojama, jog didės darbuotojų saugos ir sveikatos sąnaudos 2014 m. iki 0,245 mln. Lt (ši sąnaudų grupė įskaičius tranzito sąnaudas 2013 m. sudarė 0,255 mln. Lt, o 2014 m. prognozuojama, kad sudarys 0,262 mln. Lt).

Dujų skyrius siūlo pripažinti bazines personalo sąnaudas (atskyrus sąnaudas priskirtinas tranzito veiklai) 2014-2018 m. – 24,703 mln. Lt.

Mokesčių sąnaudos

Mokesčių sąnaudų 2014-2018 m. vidurkis sudarys 6,280 mln. Lt, t. y. 28,63 proc. daugiau negu 2013 m. laukiamas rezultatas, o 2014 m. – 4,564 mln. Lt. Šių sąnaudų augimą daugiausiai sąlygoja nekilnojamojo turto mokesčio didėjimas dėl investicijų perdavimo veikloje į dujotiekių linijinės dalies plėtrą.

Dujų skyrius siūlo pripažinti bazines mokesčių sąnaudas (atskyrus sąnaudas priskirtinas tranzito veiklai) 2014-2018 m. – 4,564 mln. Lt.

Administracinės sąnaudos

Administracinių sąnaudų augimui daugiausia įtakos turi perdavimo sistemos operatoriaus atskyrimas: prognozuojama, kad atskyrus įmonę, 2013 m. pabaigoje šios sąnaudos kartu su tranzito veiklai priskirtinomis sąnaudomis sieks 2104 tūkst. Lt, palyginus su 2012 m. (1.169 tūkst. Lt), augimas sudaro 79,98 proc. Numatoma, kad 2014 m. šios sąnaudos pasieks 2.768 tūkst. Lt lygį. AB „Amber Grid“ nurodo, kad vien konsultacinių paslaugų sąnaudos 2013 m., palyginus su 2012 m., padidėjo daugiau kaip dvigubai – nuo 428 iki 990 tūkst. Lt, o 2014 m. numatomas šių sąnaudų lygis – 1.313 tūkst. Lt, didžiausią dalį sudarys konsultavimo sąnaudos įdiegiant reguliuojamos veiklos atskaitomybę (0,5 mln. Lt), konsultantų pagalba ruošiant prašymus ES dėl paramos skyrimo investiciniams projektams (0,3 mln. Lt), diegiant pagal trečiąjį energetikos paketą parengtų europinių tinklo kodeksų reikalavimus ir pertvarkant perdavimo paslaugų teikimo procesus diversifikavus dujų tiekimą į Lietuvą (po 0,3-0,6 mln. Lt 2014-2018 m.) ir kt. Taip pat numatoma didinti teisinių paslaugų sąnaudas, nes bendrovė numato, kad kaip teisių ir pareigų, susijusių su gamtinių dujų perdavimo veikla, perėmėja, AB „Amber Grid“ bus įtraukta ir į kai kurias su perdavimo veikla susijusias bylas (2014 m. – 0,422 mln. Lt).

Dujų skyrius siūlo pripažinti bazines administracines sąnaudas (atskyrus sąnaudas priskirtinas tranzito veiklai) 2014-2018 m. – 2,447 mln. Lt.

Rinkodaros ir pardavimų sąnaudos

Numatomų rinkodaros ir pardavimų sąnaudų vidurkis įskaitant tranzitui priskirtinas sąnaudas 2014-2018 m. sudaro 39 tūkst. Lt, (2014 m. – 38 tūkst. Lt) ir palyginus su 2013 m. mažėja 15 tūkst. Lt. Didžiają dalimi šių sąnaudų mažėjimui įtakos turi reklamos sąnaudos, kurios 2014 m. prognozuojama sudarys 30 tūkst. Lt (2013 m. – 44 tūkst. Lt).

Dujų skyrius siūlo pripažinti rinkodaros ir pardavimų sąnaudas (atskyrus sąnaudas priskirtinas tranzito veiklai) 2014-2018 m. – 0,034 mln. Lt.

Kitos paskirstytinos sąnaudos

Kitos paskirstytinos sąnaudos įskaitant tranzitui priskirtinas sąnaudas 2014-2018 m., palyginus su 2013 m., mažėja nuo 4.284 tūkst. Lt iki 3.838 tūkst. Lt. 2014 m. numatoma patirti 3.109 tūkst. Lt sąnaudų, didžiausią jų dalį sudaro verslo apsaugos sąnaudos (706 tūkst. Lt), turto draudimo sąnaudos (540 tūkst. Lt), narystės, stojamųjų įmokų sąnaudos (pilnai įgyvendinus įmonių atskyrimą, bendrovė planuoja tapti pilnateise Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklo tikrąja nare, sąnaudos 2014 m. sudarys – 185 tūkst. Lt, o 2015 m. – 500 tūkst. Lt), mokestis Komisijai (856 tūkst. Lt).

Dujų skyrius siūlo pripažinti bazines kitas paskirstytinas sąnaudas (atskyrus sąnaudas priskirtinas tranzito veiklai) 2014-2018 m. – 2,812 mln. Lt.

Pastoviosios balansavimo sąnaudos

AB „Amber Grid“ prognozuoja, kad 2013 m. pastoviosios balansavimo sąnaudos sudarys 23 tūkst. Lt, tačiau 2014 m. nurodoma suma – 117 tūkst. Lt. Bendrovė paaiškino, kad į 2013 m. balansavimo sąnaudų prognozę buvo įtrauktas tik gamtinių dujų perdavimo balansavimo modulio pusės metų nusidėvėjimas. Nuo 2014 m. balansavimo sąnaudos įtrauktos minėto modulio visų metų nusidėvėjimo sąnaudos, o taip pat 1 naujo darbuotojo darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos, su papildomu darbuotoju susiję kitos materialinės sąnaudos.

Dujų skyrius siūlo pripažinti bazines pastoviasias balansavimo sąnaudas 2014-2018 m. – 0,117 mln. Lt.

Dujų skyrius, įvertinęs AB „Amber Grid“ pateiktus duomenis, siūlo pripažinti pastoviasias sąnaudas 2014-2018 m. be nusidėvėjimo sąnaudų (9 lentelė):

9 lentelė. Pastoviosios sąnaudos 2014-2018 m. reguliavimo periodo laikotarpiu (be nusidėvėjimo sąnaudų)

Eil. Nr.	Rodiklis	Vnt	Perdavimas (be tranzito)				
			Būsimas reguliavimo periodas				
			2014	2015	2016	2017	2018
1.	Pastoviosios sąnaudos, iš viso*	tūkst. Lt	59.865,7	62.891,5	66.320,5	69.410,7	71.583,4
1.1.	Remonto, techninės priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos		30.973,9	32.872,6	37.366,2	38.322,2	44.811,0
	Planuojamos sąnaudos dėl investicijų		2.907,4	6.629,7	12.645,8	16.265,7	24.088,3
1.1.1.	<i>rangos būdu</i>		25.305,6	26.018,2	26.057,1	28.166,0	28.528,0
1.1.2.	<i>ūkio būdu</i>		205,8	205,8	404,1	403,5	403,5
1.1.3.	<i>komunalinių paslaugų (elektros energija, šiluma, vanduo, nuotekos, šiukšlės, etc.) sąnaudos (ne administracinių patalpų)</i>		14.319,5	14.770,2	14.483,7	16.419,3	16.800,9
1.1.4.	<i>kuras</i>		100,0	150,0	100,0	100,0	100,0
1.1.5.	<i>medžiagos, atsarginės dalys, mažavertis inventoriūs</i>		1.683,8	1.673,7	1.673,6	1.675,8	1.679,9
1.1.6.	<i>techninės priežiūros ir eksploataavimo darbai ir paslaugos</i>		1.770,8	1.778,6	1.845,5	1.851,5	1.854,9
1.2.	Personalo sąnaudos		2.574,4	2.637,6	2.670,9	2.650,3	2.578,8

	Planuojamos sąnaudos dėl investicijų	4.857,0	5.008,0	5.283,3	5.469,2	5.513,5
1.2.1.	<i>darbo užmokesčio sąnaudos</i>	24.703,1	25.897,2	27.266,7	28.426,3	29.691,9
1.2.2.	<i>privalomojo socialinio draudimo sąnaudos</i>	261,6	273,1	496,7	516,2	538,9
1.2.3.	<i>garantinio fondo įmokų sąnaudos</i>	18.206,1	19.099,7	20.137,6	21.025,4	21.985,2
1.2.4.	<i>darbuotojų saugos ir sveikatos sąnaudos</i>	5.643,9	5.920,9	6.242,7	6.517,9	6.815,4
1.2.5.	<i>mokymų, kvalifikacijos kėlimo, studijų sąnaudos</i>	36,4	38,2	40,3	42,1	44,0
1.2.6.	<i>mokestis už aplinkos teršimą</i>	27,4	22,2	22,4	22,3	22,3
1.2.7.	<i>neatskaitomas PVM</i>	112,7	157,4	76,6	97,1	162,9
1.2.8.	<i>žyminis mokestis</i>	8,8	8,9	8,9	8,9	8,9
1.2.9.	<i>kiti mokesčiai</i>	67,2	67,5	67,6	67,6	67,7
1.3.	Administracinės sąnaudos	2.447,5	2.418,7	2.203,5	1.970,7	1.966,7
1.3.1.	<i>teisinės paslaugos</i>	372,1	401,5	269,7	269,3	269,5
1.3.2.	<i>konsultacinės paslaugos</i>	1.159,4	1.123,3	1.040,5	815,7	816,4
1.3.3.	<i>ryšių paslaugos</i>	400,0	376,0	376,3	376,2	376,3
1.3.4.	<i>Kitos administracinės sąnaudos</i>	516,0	518,0	517,0	509,6	504,4
1.4.	Rinkodaros ir pardavimų sąnaudos	33,6	33,9	36,1	36,2	34,2
1.4.1.	<i>reklamos</i>	26,5	26,7	26,8	26,8	26,8
1.4.2.	<i>klientų mokėjimų administravimo, surinkimo sąnaudos</i>	7,1	7,2	9,3	9,4	7,4
1.4.3.	<i>kitos rinkodaros, pardavimų sąnaudos (nurodyti sumas didesnes kaip 5%)</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.5.	Kitos paskirstytinos sąnaudos	2.812,2	3.541,3	3.774,8	3.640,8	3.663,4
1.5.1.	<i>Turto draudimo sąnaudos</i>	471,1	473,1	504,6	504,5	507,6
1.5.2.	<i>Veiklos rizikos draudimo sąnaudos</i>	122,6	123,4	124,0	123,9	124,0
1.5.3.	<i>Audito sąnaudos</i>	88,3	88,9	89,5	89,3	89,4
1.5.4.	<i>Narystės, stojamųjų įmokų sąnaudos</i>	185,0	500,0	615,0	615,0	615,0
1.5.5.	<i>Dėl mokesčių įsipareigojimų</i>	856,0	1.150,0	1.150,0	1.150,0	1.150,0
1.5.6.	<i>Turto inventorizacijos ir teisinės registracijos sąnaudos</i>	173,1	173,4	188,2	90,0	90,0
1.5.7.	<i>Verslo apsaugos sąnaudos</i>	541,0	609,1	618,6	605,2	605,3
1.5.8.	<i>Kitos paskirstytinos sąnaudos (nurodyti sumas didesnes kaip 5%)</i>	375,2	423,3	484,9	462,9	482,1
1.5.9.	Pastoviosios balansavimo sąnaudos (išvardinti)	117,4	121,3	126,0	130,9	112,8

* be nusidėvėjimo sąnaudų

Dujų transportavimo tranzitu sąnaudos

AB „Amber Grid“ nurodo, kad 2014 m. tranzitu planuojama perduoti 2,100 mln. m³, o tranzito sąnaudos tuo pat metu sudarys 17.147 tūkst. Lt. Šios sąnaudos suskaičiuotos pagal bendrovės 2013 m. spalio 7 d. raštu Nr. 7-302-412 pateiktus Gamtinių dujų tranzito turto ir sąnaudų skaičiavimo principus (toliau – Principai). Beveik pusę bendrovės nurodytų tranzito sąnaudų sudaro ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos – 8,205 mln. Lt. Ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė 2013 m. gruodžio 31 d. sudarys 178,544 mln. Lt.

Dujų skyrius atkreipia dėmesį, jog Principų 5 punkte nurodyta, kad tuo atveju, jeigu bendrovės sutartyje su tranzito paslaugos gavėju numatyta, kad avariniu atveju ar remonto darbų

metu dujos gali būti transportuojamos tranzitu nuo Latvijos Respublikos sienos, magistraliniu dujotiekiu, einančiu nuo Latvijos Respublikos sienos iki dujotiekio Minskas – Vilnius:

- to magistralinio dujotiekio dalies, kuria dujos nėra nuolatos transportuojamos Lietuvos vartotojams, t.y. magistralinio dujotiekio dalies nuo Lietuvos Respublikos ir Latvijos Respublikos sienos iki magistralinio dujotiekio atšakos į Biržus, ir Kiemėnų DAS sąnaudos yra priskiriamos tranzitui įvertinant dujotiekių jungties tarp Lietuvos ir Latvijos laisvųjų pajėgumų į Lietuvą lygmenį ir tranzitui sukurtų pajėgumų santykį su bendru perdavimo sistemos pajėgumų santykiu;

- to magistralinio dujotiekio dalies, kuria dujos nuolatos transportuojamos Lietuvos vartotojams, t.y. magistralinio dujotiekio dalies nuo magistralinio dujotiekio atšakos į Biržus iki dujotiekio Minskas – Vilnius, sąnaudos yra priskiriamos tranzitui įvertinant vidutinį dujotiekių jungties tarp Lietuvos ir Latvijos panaudojimą tranzitui per praėjusį reguliavimo periodą, t.y. darant prielaidą, kad per ateinančią reguliavimo periodą šios jungties panaudojimas tranzitui atitiks praėjusio reguliavimo periodo lygmenį.

Vidutinis dujotiekių jungties tarp Lietuvos ir Latvijos panaudojimas tranzitui apskaičiuojamas pagal atitinkamomis dienomis avariniu atveju ar remonto darbų metu per šią dujotiekių jungtį transportuoto dujų kiekio tranzitui santykį su bendru nuo Lietuvos Respublikos sienos transportuotu dujų kiekiu ir proporcingai įvertinant tokio transportavimo dienų skaičių atitinkamu reguliavimo periodu.

Akcentuotina, kad Įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad dujų tiekimo sutrikimo atveju tranzitu transportuojamų dujų kiekiai ribojami proporcingai šalies vartotojams ribojamiems dujų kiekiams. Nacionalinio gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo prevencinių veiksmų plano (toliau – Planas), patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1-241, (Žin., 2012, Nr. 139-7138) 35 punkte nurodytos dujų tiekimo sutrikimo rizikos, o 70 punkte, cituojamos minėtos Įstatymo 18 straipsnio 3 dalies nuostatos. Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. kovo 28 d. nutarimu Nr. 325 (Žin., 2012, Nr. 39-1930), 3 punkte apibrėžtos dalinio bei didelio gamtinių dujų tiekimo sutrikimo sąvokos. Be to, perdavimo sistemos operatoriaus ir OAO „Gazprom“ sudarytos sutarties dėl gamtinių dujų tiekimo į Lietuvos Respublikos teritoriją 6.7 punkte nurodyta, kad tuo atveju, jeigu neįmanoma pasinaudoti Kotlovkos DAS pilnu režimu, dujos nukreipiamos per Latvijos teritoriją dujotiekiu Ryga-Panevėžys per Kiemėnų DAS, o tokiu atveju dujos būtų tiekiamos proporcingai Lietuvos reikmėms bei į Kaliningrado sritį. Nėgana to, Komisija 2013 m. spalio 1 d. raštu Nr. R2-2865 kreipėsi į Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją dėl Lietuvos perdavimo sistemos naudotojų traktavimo dujų tiekimo sutrikimo atveju. Energetikos ministerija 2013 m. spalio 4 d. raštu Nr. (7.5-09)3-3737 išaiškino, kad likusia dalimi laisvų pajėgumų (atmetus Lietuvos vartotojų ir tiekimo įmonių užsakytus pajėgumus, kuriais jie naudotųsi imdami dujas iš Inčiukalnio požeminės gamtinių dujų saugyklos) galima būtų naudotis išoriniam tiekėjui proporcingai tiekiant dujas Lietuvos vartotojams tranzitu.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Dujų skyrius suskaičiavo, kokia dalis perdavimo sistemos sąnaudų turėtų būti priskirta tranzito veiklai. Skaičiuojant buvo vertinami gamtinių dujų perdavimo sistemai priskirtini turto vienetai, kurie, laikantis minėtų teisės aktų nuostatų, būtų dalinai naudojami tranzito veiklai gamtinių dujų tiekimo sutrikimo ar remonto darbų atveju. Šiai perdavimo sistemos daliai operacinės sąnaudos buvo priskirtos vertinant prognozuojamas operacines sąnaudas vienam perdavimo sistemos kilometrui (iš viso 2014 m. prognozuojamos operacinės sąnaudos linijinei daliai bei kitiems kaštų centrams – 41,275 mln. Lt, o bendras perdavimo sistemos ilgis – 2007 km, todėl 1 km tenkanti operacinių sąnaudų dalis sudaro 20,57 tūkst. Lt) gautą įvertį

padauginus iš tranzitui tiekimo sutrikimo ar remonto darbų atveju priskirtino magistralinio dujotiekio (nurodyto Principų 5 punkte) ilgio. Šis ilgis nustatomas vertinant Kiemėnų DAS laisvų (5.240 tūkst. m³/parą) bei techninių pajėgumų (6.240 tūkst. m³/parą) santykį dauginant iš Šakių DAS sukurtų techninių pajėgumų (skirtų išimtinai tranzito veiklai – 10.500 tūkst. m³/parą) ir Kotlovkos DAS techninių pajėgumų (31.200 tūkst. m³/parą) santykio. Gautas procentas (28,26 proc.) pritaikomas tranzitui tiekimo sutrikimo ar remonto darbų atveju priskirtino magistralinio dujotiekio ilgiui (93,92 km iš 332,36 km). Taigi, priskirtina operacinių sąnaudų dalis – 1,931 mln. Lt.

Kapitalo sąnaudos įvertinamos pagal AB „Amber Grid“ 2013 m. spalio 7 d. pateiktą 4 priedą, įvertinant atitinkamų turto vienetų likutinę vertę ir investicijų grąžą (284,905 tūkst. Lt) bei nusidėvėjimo sąnaudas (213,953 tūkst. Lt), padalinant jas tokiu pačiu proporcingumo principu – pritaikant 28,26 proc. Iš viso suskaičiuota kapitalo sąnaudų – 498,858 tūkst. Lt. Atitinkamai iš viso priskirtina tranzito veiklai – 2,430 mln. Lt.

AB „Amber Grid“, vadovaudamasi Principų 5 punktu, tranzito veiklai priskyrė 97,159 tūkst. Lt operacinių sąnaudų bei 139,294 tūkst. Lt kapitalo sąnaudų, iš viso – 236,453 tūkst. Lt. Šia suma mažinamos Dujų skyriaus suskaičiuotos tranzito veiklai priskirtinos sąnaudos dėl minėtų teisės aktų nuostatų, todėl tranzito veiklai, atitinkamai mažinant reguliuojamos perdavimo veiklos sąnaudas, papildomai priskiriama – 2,194 mln. Lt.

AB „Amber Grid“ siūlo priskirti 2,351 mln. Lt sąnaudų technologinėms reikmėms tranzito veiklai, tačiau įvertinus tai, kad Dujų skyrius siūlo 2014 m. bazinėmis perdavimo veiklos sąnaudomis technologinėms reikmėms pripažinti 12,856 mln. Lt, iš kurių 1,884 mln. Lt priskirtina tranzito veiklai, tranzito sąnaudos mažinamos 466,051 tūkst. Lt.

Dujų skyrius siūlo tranzito sąnaudoms 2014-2018 m. priskirti 18,875 mln Lt.

Investicijų grąža

Vadovaujantis Metodikos nuostatomis, investicijų grąža nustatoma atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos normą, taikant optimalią finansavimo struktūrą, užtikrinančią mažiausią kapitalo kainą (70 proc. skolinto ir 30 proc. nuosavo kapitalo). Reikia pažymėti, jog koreguojant gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinę ribą 2013 metams buvo prognozuojama, kad perdavimo sistemos operatoriaus investicijų grąža už 2012 m. sudarys 37,662 mln. Lt, tačiau faktinė vertė sudarė 31,248 mln. Lt ir tai yra mažiau negu Komisijos nustatytas dydis 2012 m. – 37,323 mln. Lt.

AB „Amber Grid“ ekonomiškai pagrįsta reguliuojamos veiklos turto vertė, atskyrus dujų tranzitui naudojamą turtą, 2013 m. gruodžio 31 d. sudarys 534,274 mln. Lt. Bendrovei taikytina Komisijos paskelbta pelno norma (svertinė kapitalo kaina) lygi 7,09 proc. (10 lentelė).

10 lentelė. Svertinės kapitalo kainos (WACC) skaičiavimas 2014-2018 m.

Rodikliai	Skolinto kapitalo kaina (R_d)	Nuosavo kapitalo pelno norma (R_e)	Skolinto kapitalo dalis (D)	Nuosavo kapitalo dalis (E)	Pelno mokestis	Vidutinė svertinė kapitalo kaina WACC
Perdavimas	5,34 proc.	6,87 proc.	70 proc.	30 proc.	15 proc.	7,09 proc.

Atsižvelgus į minėtus rodiklius, dujų skyrius suskaičiavo 2014 m. perdavimo veiklos investicijų grąžą – 37,880 mln. Lt.

Bazinėmis dujų perdavimo 2014-2018 m. sąnaudomis Dujų skyrius siūlo pripažinti 135,847 mln. Lt. (tranzito veiklai priskirti 18,875 mln. Lt). Lyginant su AB „Amber Grid“ siūlytomis pripažinti perdavimo veiklos sąnaudomis atskyrus tranzito sąnaudas 2014 m. (142,981 mln. Lt), Dujų skyriaus siūlomos pripažinti sąnaudos 7,246 mln. Lt arba 6,89 proc. mažesnės.

2014-2018 m. gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinė riba

Bazinis 2014-2018 m. sąnaudų lygis reguliuojamoje perdavimo veikloje sudaro 135,847 mln. Lt, bazinis gamtinių dujų perdavimo kiekis 2014-2018 m. – 2700,662 mln. m³.

Dujų skyriaus suskaičiuota gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinė riba 2014-2018 m. – 50,30 Lt už tūkst. m³. Lyginant su šiuo metu galiojančia perdavimo kainos viršutine riba 44,26 Lt už tūkst. m³, ji didėja 13,65 proc. bei 4,99 proc. mažesnė negu planavo bendrovė (52,94 Lt už tūkst. m³).

Išanalizavus AB „Amber Grid“ faktinius duomenis bei įvertinus dujų įmonės pateiktus 2014-2018 m. planinius duomenis ir investicijų programą Dujų skyrius nustatė, kad esminę įtaką perdavimo kainos viršutinės ribos didėjimui turi mažėjantys prognozuojami perduoti gamtinių dujų kiekiai. Koreguojant gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinę ribą 2013 m. buvo numatoma, jog perduotas kiekis sudarys 3,04 mlrd. m³, tačiau 2014 m. prognozuojamas perduoti dujų kiekis sudarys – 2,7 mlrd. m³. Minėtą skirtumą sudaro kiek daugiau nei 300 mln. m³. Koreguojant perdavimo kainos viršutinę ribą 2013 m. buvo prognozuojama, kad 2013 m. reguliuojamos perdavimo veiklos sąnaudos sudarys apie 134,5 mln. Lt, o 2014 m. dujų skyrius siūlo pripažinti 135,847 mln. Lt sąnaudų. Todėl galima daryti išvadą, kad didžiausią įtaką, kainos viršutinės ribos didėjimui turi mažėjantys transportuojami gamtinių dujų kiekiai.

Reikia pažymėti, kad planuojama, kad 2013 m. gruodžio 31 d. AB „Amber Grid“ dujų perdavimo veiklos ilgalaikio neperkainuoto turto likutinė vertė atėmus tranzitui priskirtiną turto vertę sudarys 534,274 mln. Lt, Dujų skyriaus siūloma nustatyti investicijų grąža – 37,880 mln. Lt (įvertinus Komisijos paskelbtą svartinio kapitalo kainą – 7,09 proc.). Koreguojant perdavimo kainos viršutinę ribą buvo nustatyta, kad 2012 m. gruodžio 31 d. ilgalaikio neperkainuoto turto likutinė vertė sudarė – 470,075 mln. Lt, o pripažinta investicijų grąža sudarė – 37,841 mln. Lt (įvertinus Komisijos nustatytą svartinę kapitalo kainą 2013 m. – 8,05 proc.). Atkreipiame dėmesį, kad skirtumas sudaro 0,039 mln. Lt ir esminės įtakos perdavimo kainos viršutinės ribos kitimui neturi.

Baigiamosios nuostatos

1. Dujų skyrius vadovaudamasis Įstatymo 9 straipsnio, Metodikos nuostatomis bei atsižvelgdamas į AB „Amber Grid“ 2013 m. birželio 28 d. raštu Nr. 7-300-1, 2013 m. liepos 19 d. raštu Nr. 7-302-6, 2013 m. rugsėjo 24 d. raštu Nr. 7-302-350, 2013 m. spalio 7 d. raštu Nr. 7-302-412 pateiktą informaciją, siūlo Komisijai nustatyti AB „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinę ribą 2014-2018 m. – 50,30 Lt už tūkst. m³.

2. Dujų skyrius siūlo Komisijai pritarti Dujų skyriaus pateiktam nutarimo projektui „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinės ribos nustatymo“.

PRIDEDAMA:

1. AB „Amber Grid“ ilgalaikė reguliuojamos veiklos programa 2014-2018 m., 1 lapas;
2. AB „Amber Grid“ ir Dujų skyriaus siūlomų 2014-2018 m. rodiklių palyginimas, 1 lapas;
3. AB „Amber Grid“ licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės skaičiavimo lentelė, 1 lapas;

4. Nutarimo projektas „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinės ribos nustatymo“, 1 lapas.

5. AB „Amber Grid“ 2013 m. spalio 10 d. rašto Nr. 7-302-440 kopija, 4 lapai.

Dujų ir elektros departamento direktorius

Renatas Pocius

Dujų skyriaus vedėja

Jurga Baršauskienė

Dujų skyriaus vyr. specialistas

Justas Černiauskas

Į posėdį kviečiami:

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
2. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba
3. Lietuvos dujų asociacija
4. Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija
5. Lietuvos pramonininkų konfederacija
6. AB „Achema“
7. AB „Amber Grid“
8. AB „Lietuvos dujos“